

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för kultur-, religions- och utbildningsvetenskap

”Jag är en Belieber!”

En studie om populärkulturens plats i skolan

Tanya Hallberg

2013

Examensarbete, Grundnivå (högskoleexamen), 15 hp
Didaktik
Examensarbete inom lärarprogrammet
Lärarprogrammet mot grundskolans tidigare år

Handledare: Annika Elm Fristorp
Examinator: Åsa Morberg

Sammanfattning

Studiens syfte var att undersöka populärkulturens plats i undervisningen och i vilken grad den prioriterades av lärarna när de skulle planera sin undervisning. Vidare syftades studien till att undersöka om lärarnas egna kunskaper om populärkulturen bidrog till deras förhållningssätt av populärkulturen. Även elevernas uppfattning om populärkulturen i deras undervisning har undersökts.

Studiens empiriska underlag utgjordes av kvalitativa intervjuer med fyra lärare och fyra elever. De fyra lärarna som deltog var alla lärare i grundskolans tidigare år och har varit verksamma mellan 1,5 – 10 år.

Resultatet i studien visade att alla fyra lärare inte i första hand prioriterade populärkulturen när de planerade sin undervisning. Däremot ansåg samtliga lärare att populärkulturen är något mycket positivt och värdefullt för eleverna. Resultaten visade även att lärarna själva i hög grad utövar populärkulturella aktiviteter i privatlivet men begränsar den i stor mån när dem befinner sig på sin arbetsplats. Vidare visade resultaten att eleverna ansåg att de populärkulturella influenserna är tillåtande men önskar sig mer av dessa.

Till skillnad från den tidigare forskningen som har gjorts inom området visade resultaten i denna studie att lärare idag är mer positiva till populärkulturen än tidigare. Däremot har det kritiska förhållningssättet mot populärkulturen i undervisningen inte helt och hållet upphört.

Nyckelord: digitala resurser, förhållningssätt, IT, lärare, multimodalitet, populärkultur, skola, undervisning,

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Inledande bakgrund.....	1
1.2 Studiends disposition.....	2
2. Bakgrund	4
2.1 Teoretiskt perspektiv - Det sociokulturella perspektivet.....	4
2.2 Tidigare forskning.....	5
2.2.1 Begreppet populärkultur.....	5
2.2.2 Populärkulturen i skolans värld genom historien.....	5
2.2.3 Disneys värld och textorienterade aktiviteter.....	6
2.2.4 Den nya tekniken.....	7
2.3 Sammanfattning.....	8
2.4 Syfte och frågeställningar.....	8
3. Metod	9
3.1 Metodval – den kvalitativa intervjun.....	9
3.1.1 Varför den kvalitativa metoden?.....	9
3.3 Pilotintervju.....	11
3.4 Genomförande.....	11
3.5 Bearbetning av data.....	12
3.6 Forskningsetiska aspekter.....	13
4. Resultat	14
4.1 Resultatets teman.....	14
4.2 Redovisning av lärarnas resultat.....	14
4.2.1 Utgångspunkten är Läroplanen.....	14
4.2.2 Populärkulturen i skolan och klassrummet.....	15
4.2.3 Lärarnas populärkultur – privat och på arbetsplatsen.....	16
4.2.4 Populärkulturens resurser.....	17
4.2.5 Eleverna kan sin populärkultur.....	18
4.3 Sammanfattning av lärarnas resultat.....	19
4.4 Redovisning av elevernas resultat.....	20
4.4.1 Populärkulturen i skolan.....	20
4.4.2 Populärkulturen hemma.....	22
4.5 Sammanfattning av elevernas resultat.....	25
5. Diskussion	26
5.1 Metoddiskussion.....	26
5.1.2 Reliabilitet och validitet.....	26
5.1.3 Metodval.....	27
5.2 Analys av resultat.....	28
5.2.1 Undervisningens prioriteringar.....	28
5.2.2 Lärarens förhållningssätt.....	29
5.2.3 Elevernas intryck om populärkulturen i skolans värld.....	30
5.3 Förslag till fortsatt forskning.....	30
5.4 Didaktiska implikationer.....	31
Referenser	32

En flicka sitter i klassrummet och skriver så att man nästan kan höra pennan knaka. Hon har ett oerhört koncentrerat flow i sin skrivning. Det är sagotema i klassen denna vecka och flickan skriver en saga om en prins och hans drömmar. Läraren går förbi och frågar vad sagan handlar om.

– En prins som heter Justin Bieber.

– Justin Bieber? Nej men du kan väl byta namn på prinsen?

– Men vadå? Jag är ju en Belieber!

1. Inledning

Den korta ”berättelsen” ovan är en händelse som jag fick bevittna när jag var närvarande i en elevgrupp. Det var vid den tidpunkten som jag blev intresserad av att utveckla ämnet om populärkulturen i undervisningen vidare. Varför jag valde just att skriva om populärkulturen grundar sig dels på mitt stora intresse för populärkultur men även för att jag vet att barn dagligen kommer i kontakt med den i olika former. I läroplanen för grundskolan (Skolverket 2011) står det att skolan ska främja elevernas lust att lära samt att undervisningen ska anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov med utgångspunkt ur elevernas bakgrund, erfarenheter, språk och kunskaper. Med situationen ovan i mina tankar blev det tydligt för mig att ett ”fel” hade uppstått. Varför fick inte flickan skriva om Justin Bieber om det så tydligt framgick att det var hennes stora idol? Varför var läraren så snabb med att avfärda flickans inspiration till prinsen i sagan? Dessa två frågor i samband med mitt intresse för populärkulturen födde nya frågor som ligger till grund för detta examensarbete.

1.1 Inledande bakgrund

I dagens internationella musiksamhälle är popstjärnan Justin Bieber något av en gudomlighet för många i den yngre generationen. Att vara en ”Belieber” innebär att man är ett trogen fan av Justin Bieber och därmed tror (engelskans *believe*) man på honom och hans musik. Att Justin Bieber tillhör genren populärkultur är inte något nytt. All sorts populärmusik gör det. Men även sådant som film och serier, populärlitteratur, spel, media och IT tillhör den kategorin. Vi är omringade av populärkulturen och vi använder oss av den dagligen. Och inte minst i form av något som har blivit otroligt stort och flitigt används under 2000-talet, sociala medier. För barn är populärkultur något som tillhör deras personlighet. Det är den enda kulturen som de känner igen (Persson 2000). Fast (2007) skiljer på ”barns kultur” och ”barnkultur” där barns kultur är en kultur skapad av vuxna till barnen. Barnkultur däremot, är den kultur som barnen lever i och skapas av barnen. De växer upp med leksaker, tecknande filmer, IT, tv och dataspel och barnböcker och för barnen är detta en trygghet i deras uppväxt.

Idag är populärkulturen större än någonsin med all teknik som har kommit ut på marknaden. Dagligen ser man barn som med stor kunnighet kan hantera teknik som iPhones och iPads, något som många i den äldre generationen har svårigheter med. Laidlaw och O'Mara (2011) refererar till dessa barn som "global cosmopolitan citizens" där just deras kunnighet att hantera den nya tekniken resulterar i ett utvecklande av förmågor som inte ens de vuxna omkring dem har.

Begreppet "populärkultur" kan både vara positivt eller negativt beroende på vem det är som refererar till den. I det senare fallet kan då kulturen inte anses vara något intellektuellt. Sådan kultur förknippas med nöje och är inte något som får en människa att "lära sig något" (Lindgren 2009). Jag funderar på om det verkligen kan stämma? Kan inte nöje eller något som roar oss förknippas med något lärorikt? Inför detta examensarbete gjordes en inventering av äldre examensarbeten med liknande tema för att se vilka resultat som hade uppkommit. De fem studier som hittades skrevs mellan år 2006 – 2011 och det intressanta var att fyra utav fem studier resulterade i att läraren/lärarna hade ett kritiskt förhållningssätt till populärkulturen i sin undervisning. Den studie där resultatet visade på en positiv inställning till populärkulturen förekom på en förskola där alla pedagoger ansåg att populärkulturen och undervisningen bör gå hand i hand (Fagerström & Lindgren 2010).

Då skolan ska arbeta för att ta tillvara på varje elevs bakgrund och erfarenheter för att i så stor mån som möjligt gynna elevernas kunskapsutveckling, bör då inte sådant som faktiskt intresserar eleverna få ta ännu större plats i deras kunskapsintag? Denna studie går ut på att se i hur stor mån populärkulturen får ta plats i fyra tidigarelärares undervisning samt om deras kunskaper om populärkulturen är en bidragande faktor till deras förhållningssätt gentemot denna kultur. Vidare ska elevernas uppfattning om populärkulturen undersökas. Stämmer de överens med lärarnas eller inte när det kommer till populärkultur i elevernas omgivning och undervisning?

1.2 Studiens disposition

Denna studie består av fem kapitel där kapitel ett presenterar valet av ämne med en inledande bakgrund samt en förklaring av studiens disposition. Därefter belyses den teoretiska bakgrunden, den tidigare forskningen kring ämnet och studiens syfte och frågeställningar i kapitel två. Kapitel tre består av metodavsnittet där studiens val av metod och respondenter, genomförande och bearbetningen av data presenteras. Kapitlet innehåller även en genomgång av studiens etiska aspekter. Studiens resultat presenteras i kapitel fyra och i kapitel fem diskuteras resultatet i förhållande till den teoretiska utgångspunkten och den tidigare forskningen. Avslutningsvis ges förslag till vidare forskning samt studiens didaktiska implikationer.

2. Bakgrund

Detta kapitel kommer att behandla studiens teoretiska utgångspunkt samt den litteratur och tidigare forskningen inom samma ämne som jag har ansett varit betydelsefullt för min studie. Den teoretiska utgångspunkten utgörs av det sociokulturella perspektivet där fokus ligger på att inläringen sker i sociala sammanhang och i kommunikation med andra. Den litteratur och forskning som kommer att presenteras i följande stycken har funnits genom sökning i databaserna Higgins, DiVA, Libris och ERIC.

2.1 Teoretiskt perspektiv - Det sociokulturella perspektivet

Det var den ryska vetenskapsmannen Lev Vygotskij som under 1900-talet började betrakta det enskilda barnets läroprocess som en del av en större social process. Vad Vygotskij menade var att barnets samspel med sin omgivning och primärgrupp (familjen) var den största grunden till barnets fortsatta utvecklande (Askland & Sataoen 2003). Säljö (2000) tydliggör detta perspektiv genom att förklara att människans förståelse för omvärlden och vår utveckling i den sker i sociala samspel med andra mänskliga verksamheter och våra erfarenheter utgörs just av dessa samspel. Vidare menar Säljö (2000) att den förståelse som människan får genom kommunikationen med andra oftast sker omedvetet då den förmedlas genom aktiviteter som är engagerande och uppmuntrande.

Inom det sociokulturella perspektivet finns det ett betydelsefullt begrepp. Askland och Sataoen (2003) har valt att kalla det ”den närmaste utvecklingszonen” men betonar även att det på svenska finns fler alternativ. På engelska heter begreppet ”the proximal zone of development”. Vad som sker i denna ”zon” är lärandet där barnet med hjälp av en vuxen eller en vän klarar av en uppgift vilket i sin tur leder till att barnet på egen hand kan klara av uppgiften nästa gång. Därmed har barnet fått en ny kunskap. ”*Det ditt barn kan göra i samarbete idag kan det göra ensamt imorgon*” är ett citat av Vygotskij (Askland & Sataoen 2003 s. 249) som beskriver att den närmaste utvecklingszonen är det tillstånd där barnets lärande uppstår från det sociala till det individuella.

Säljö (2000) poängterar vikten av fysiska och språkliga redskap och menar att dessa redskap är en viktig faktor inom den sociokulturella teorin då dessa redskap förmedlar, eller medierar, verkligheten till våra liv. Han tar upp ett exempel som inkluderar de allra enklaste medlen som en penna och en kalender och menar på att med hjälp av dessa två redskap som sedan integreras i vår vardag blir det mycket enklare att ha kontroll över all den information som vi dagligen utsätts för. Vi kan med pennan skriva ner sådant som vi vill komma ihåg i kalendern och på så sätt gå vidare i livet med vetskap om att viktig information finns tillgänglig när vi vill ha den. I och med detta har de fysiska redskapen blivit en del av vårt intellekt. Populärkulturen tillhör barns sociala liv och idag socialiseras och samspeles det mer än någonsin via populärkulturen och dess redskap och detta gäller inte endast barn. Med

utgångspunkt ur detta perspektiv på lärande där barn och deras sociala liv står i fokus kommer jag att försöka att svara på mina frågeställningar.

2.2 Tidigare forskning

2.2.1 Begreppet populärkultur

Populärkultur omnämns i ett vardagligt sammanhang med sådant som underhåller vår vardag. Sådant som TV, datorer, sociala medier, film, serier, mobiltelefoner, skvallertidningar, musik och populärlitteratur är ett par exempel. Populärkultur är något kommersiellt och i stort sett förknippat med massmedia. Den är enkel, inte intellektuellt krävande, folklig och ger det folk vill ha (Lindgren 2009).

Populärkulturen kan vara både något som anses vara positivt och/eller negativt i våra ögon. För dem som anser att denna kultur är negativ brukar ofta benämna populärkulturen som "skräpkultur" eller "trivialkultur". I positivt syfte kallas även denna kultur för "folkkulturen" (Persson 2000). I verkligheten är begreppet "populärkultur" i sig en aning komplicerad då det även i denna kultur kan inräknas sådant som teater, opera och klassisk musik. Dock lutar dessa tre genrer lite mer åt den högklassiga riktningen som även kallas för "finkultur". Lindgren (2009) tolkar finkulturen som en överklassens kultur där endast dem som förstår sig på och uppskattar sådan kultur får ta del av den.

2.2.2 Populärkulturen i skolans värld genom historien

Det har inte alltid varit en självklarhet att populärkulturen har fått ta del av skolans värld som den får idag. Under historiens gång har skolan varit den plats där man mest försökte att "skydda" eleverna från denna kultur. Populärkulturen var från slutet av 1800-talet fram till ca 1950-talet, något som skolvärlden förträngde i så stor mån som möjligt (Persson 2000). På den tiden fanns populärkulturen i form av litteratur som inte ansågs vara passande för skolan vilket man bland annat demonstrerade för eleverna genom att låta eleverna själva, men med mycket strikt övervakning av både lärare och föräldrar, jämföra texter från intellektuell litteratur samt triviallitteratur. Denna metod som användes under en lång tid kallades för vaccinationsmodellen.

Under 1970-talet hände något som förändrade skolvärldens syn på populärkultur. Från att starkt ha motsatt sig denna kultur, och till mesta dels i form av litteratur, accepterade man triviallitteraturen i skolan. Nu låg inte längre vikten på *vad* man läste utan bara *att* man läste. Dock fanns det ändå en baktanke med denna metod. Genom att låta eleverna själva välja vilken litteratur som ska läsas skulle de tillslut kunna se en skillnad på vad som var bra respektive dålig litteratur. Till skillnad från vaccinationsmodellen fanns i denna metod ingen vuxen auktoritet som kunde vrida elevens tycke åt den ena hållet.

Populärkulturen har funnits vid sidan av skolans värld i en lång tid. Det tog även lång tid för denna kultur att få in en fot i en värld som dominerades av det traditionella. Även om populärkulturen fick mer acceptans ju mer moderniserat samhället blev fick den ändå inte den uppskattning från skolan som den behövde. Populärkulturen fungerade endast som ett lockbete för elever (Persson 2000). Idag ser samhället mycket annorlunda ut från hur den gjorde för ca 50 år sedan. I dagens skolor vet vi att elever får läsa den typ av litteratur som dem vill och i och med detta har populärkulturen fått en ännu större plats i skolans värld än tidigare. Dock har tidigare forskning inom detta ämne visat på att lärare fortfarande har ett kritiskt förhållningssätt till denna kultur.

2.2.3 Disneys värld och textorienterade aktiviteter

I boken *Varför är Disney så populär* av Margareta Rönnberg (1999) poängteras det klart och tydligt att Disney, som till mycket stor del tillhör barns populärkultur, ständigt har varit en kritiserad barnkultur på grund av att Disney som koncept inte påskyndar barnens mognad. Rönnberg talar för Disney med argument om att barn lever i nuet och förstår omvärlden utifrån sin ålder och mognad. Vad Disney gör för att bidra med denna förståelse är att man problematiserar barns funderingar och frågor i form av en fantasivärld som barn lätt kan relatera till. Vidare påpekar Rönnberg att Disney är mycket skickliga i sin barnpsykologi där de tar upp den vanliga problematiken som barn ofta upplever, exempelvis identitetssökandet, viljan att stå på egna ben, viljan att tillhöra något större, separationsångesten och rädslor och omvandlar alla dessa ”problem” till något som känns hoppfullt och glädjande för barnen. För många Disney kritiker är Disney just en del av populärkulturen som ofta kopplas ihop med den kommersiella marknaden. Den enorma leksaksförsäljningen runt en Disneyfilm kan ses som hysteri och kännas överdrivet men Rönnberg menar att barn, speciellt yngre barn, lär sig att förstå sin omgivning och sig själva genom konkreta föremål. Till skillnad från vuxna kan barn inte reflektera under tystnad. Istället för att se leksaker som något onödigt bör man istället se det som något som gynnar barnens utvecklande.

I sin avhandling har Fast (2007) under tre år följt sju barn för att spåra deras textorienterade aktiviteter. Fast tog del av barnens vardag i deras hem och följde även barnen från deras förskoletid upp till skolstarten. Resultatet av dessa tre år visade att barnen dagligen träffade på textorienterade aktiviteter genom sin familj, miljö och populärkulturen. Redan innan barnens läs- och skrivkunskaper hade startat kunde några av barnen försöka sig på att skriva och läsa genom att exempelvis skriva ner vilka leksaker de önskade sig på en önskelista. Vad detta i sin tur visade var att då barnen ständigt kom i kontakt med populärkulturen kunde de även med lätthet känna igen bilder, ikoner, musik, filmer och till och med texter, långt innan deras läs- och skrivkunskaper hade kommit igång. Barnen i denna studie kommer från olika kulturella bakgrunder och har olika, om inte så vitt skilda, socioekonomiska bakgrunder. Vissa av barnen talar även fler än ett språk. Vad Fast vill påpeka med detta är att oberoende om barnen har och kommer från olika bakgrund så har de sin populärkultur gemensamt. Det är genom populärkulturen i sällskap med deras hemmiljö som barnen möter det mesta av sina textorienterade aktiviteter. Alltså hade barnen långt innan de steg in i skolvärlden redan träffat på mängder av text av olika typer och former.

För barnen i Fasts studie är populärkulturen förenad med glädje och deras engagemang för kulturen är enorm. De kan ta reda på mängder av information med hjälp av böcker, IT, dataspel och tv och detta skedde även innan många av barnen kunde behärska läs- och skrivkunskaperna. Vidare visade Fasts resultat att många av de vuxna i barnens omgivning då och då kritiserade populärkulturen. Detta var speciellt vanligt i skolan och oberoende av barnens bakgrund och erfarenheter var sambandet att alla barnen var tvungna att lämna sin populärkultur utanför klassrummet.

2.2.4 Den nya tekniken

Med all teknik som finns ute på marknaden idag ökas även konsumtionen av populärkulturen i vårt samhälle och inte främst för barn. Laidlaw och O'Mara (2011) intresserar sig för just den digitala världen och studerade därför yngre barn, till mestadels sina egna barns, aktivitet med datorer, iPads och iPhones utanför skolan för att se huruvida denna teknik bidrog till barnens förståelse av text. Resultatet av denna studie visade att barns aktivitet med den digitala världen idag är väldigt positiv. När barnen spelade spel, tittade på videoklipp eller sökte på Google visade dem förmågor som potentiellt kommer att gynna deras utveckling för textförståelse. Förmågor som att ta ansvar, diskutera, reflektera, referera och ge feedback är några exempel som Laidlaw och O'Mara (2011) kunde urskilja under denna studie. Då den digitala världen fick ett positivt resultat i denna studie funderade även författarna på varför skolan inte var med acceptera mot denna värld. Resultatet av den frågan visade att många lärare kände sig mer bekväma med den traditionella undervisningen då deras kunskaper för det digitala var otillräckliga. Vidare menade en av lärarna att även om man ville börja undervisa med mer digitala medel var det ofta svårt då institutionen kunde försvåra detta.

En liknande undersökning har även gjorts med ungdomar men istället för att följa ungdomarna fysiskt har Curwood, Lammers och Magnifico (2012) valt att under tre år följa några ungdomar virtuellt när de interagerar på tre olika nätbaserade sidor; "The Sims" och "Neopets, (båda är onlinespel) samt "The Hungergames" böckernas hemsida för fans. Resultatet av denna studie visade att ungdomarna utvecklade liknande förmågor som studien nämnd ovan. Vidare påpekar författarna att ungdomar som ofta samspekar med andra ungdomar på detta sätt utvecklar en typ av expertis efter ett tag i sådana här sammanhang då de konstant ger varandra feedback på olika sätt. Detta i sin tur påverkar ungdomarnas läs- och skrivkunskaper avsevärt.

2.3 Sammanfattning

Den forskning som har behandlats i detta kapitel handlar om populärkulturen i många olika former och vilken sorts populärkultur det än rör sig om visade resultatet att den motiverade och gynnade barns och ungdomars utveckling. Något som även tydligt framgår av den tidigare forskningen som har behandlats är det faktum att lärare och vuxna omkring barnen hade ett kritiskt förhållningssätt gentemot populärkulturen. Den tidigare forskningen om populärkulturen i undervisningen sträcker sig ca 50 år tillbaka i tiden och genomgående ur den forskning som har behandlats i detta kapitel finns ett resultat där lärare är kritiska mot populärkulturen i undervisningen. Riktigt konkreta åsikter om varför populärkulturen kan vara en negativ aspekt i undervisningen är ganska få men exempel på de positiva effekterna av populära influenser i klassrummet är desto fler.

2.4 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka populärkulturens plats i fyra tidigarelärares undervisning samt om deras kunskaper om populärkulturen är en bidragande faktor till deras förhållningssätt gentemot denna kultur. Vidare ska det även undersökas hur elevernas uppfattning om populärkulturen i deras omgivning och undervisning stämmer överrens med lärarnas. Med utgångspunkt från detta syfte har tre frågeställningar formulerats:

I vilken grad prioriteras populärkulturen i undervisningen?

Hur förhåller sig läraren till populärkulturen?

Vad anser eleverna om populärkultur i skolan och undervisningen?

3. Metod

I detta kapitel kommer val av metod att redovisas. Inledningsvis presenteras valet av den kvalitativa metoden. Sedan följer en beskrivning av urvalet av respondenter till intervjuerna samt genomförandet av dessa. Därefter kommer en beskrivning av databearbetningen och en kort diskussion om undersökningens etiska aspekter.

3.1 Metodval – den kvalitativa intervjun

Studien sker genom kvalitativa intervjuer med fyra lärare på fyra olika skolor i grundskolans tidigare år och två intervjuer med fyra elever från samma skola som intervjuas i par. Stukat (2011) betonar att den kvalitativa intervjun har som huvuduppgift att tolka och förstå resultat mer än att generalisera eller förutsäga. Som intervjuare används mer öppna och ostrukturerade frågor som ställs i en icke bestämd ordning i förhållande till hur respondenten svarar. Risken med en öppen intervju är att det är lätt för respondenten att sväva iväg på fel bana, det är då intervjuarens uppgift att med hjälp av relevanta följdfrågor leda tillbaka respondenten rätt (Johansson & Svedner 2010). Det finns en risk med denna typ av intervju och Fast (2007) betonar intervjuarens makt genom hela processen. Som intervjuare bör man tänka på de olika effekter man kan ha på sin respondent. En viktig punkt är att få respondenten att känna sig bekväm och få vara sig själv. Vidare ska man visa sympati för respondenten och som intervjuare bör man tänka på sitt kroppsspråk, ton och uttryck då dessa kan vara avgörande för hur den respondenten väljer att svara.

3.1.1 Varför den kvalitativa metoden?

Olsson och Sörensen (2011) betonar att den kvalitativa intervjun utgår från ostrukturerade frågor där respondentens tankar, erfarenheter och idéer får fördjupas då respondenten får tala helt fritt utifrån sin egen uppfattning. Vidare betonar dem att det utifrån en kvalitativ metod växer fram en teori då forskaren försöker att tolka och förstå innebörden i de djupgående intervjuerna med sina respondenter. Till skillnad från en kvalitativ intervju är den kvantitativa intervjun strukturerad och frågorna är bestämda i förväg. Respondenten svarar utifrån redan förberedda frågor som har utformats utifrån en teori som sedan ska bekräftas eller avfärdas (Ohlsson & Sörensen 2011). Varför den kvalitativa intervjun har valts som metod till denna studie beror på att det är den mest lämpade metoden om man vill ta del av andras världar och perspektiv (Bryman 2002). Då respondenten får tala fritt utifrån sig själv ökar chansen att forskaren får en större förståelse för de tankar, värderingar och uppfattningar som respondenten har. Detta hade troligtvis inte kunnat ske till lika stor omfattning om den kvantitativa metoden hade valts då den kvantitativa intervjun i de flesta fall sker genom enkätundersökningar och frågeformulär där man svarar utifrån olika alternativ, just på grund av att forskaren vill åt uppgifter om kvantitet (Ohlsson & Sörensen 2011).

3.2 Urval av respondenter

Då studien är riktad mot grundskolans tidigare år valdes fyra grundskolelärare ut. Två kvinnliga och två manliga. Jag har tidigare kommit i kontakt med alla fyra lärare innan denna studie. Alla lärare blev tillfrågade om de ville medverka på en intervju som skulle behandla ämnet om populärkulturen i undervisningen genom ett informationsbrev (bilaga 1) som sändes till dem via mail. I brevet framgick det även att intervjun kommer att bli inspelad och att de när som helst kan välja att avbryta sin medverkan.

De fyra lärare som har valts ut till denna studie är som nämnt tidigare två kvinnor två män. Alla fyra lärare har varit verksamma mellan 1,5 – 10 år. En av lärarna arbetar heltid som idrottslärare. Gemensamt är att alla fyra arbetar på skolor i Mellansverige samt att alla är verksamma inom årskurs 1-3. Trost (2010) skulle kalla mina val av lärare för ett strategiskt urval vilket innebär att urvalet baseras på kriterier som jag anser passar mitt arbete. Kriterierna kan beröra allt från, etnicitet, kön, ålder och utbildningsnivå men beroende på vilka kriterier man väljer kan svaren variera stort. Varför jag valde att intervjua tre klasslärare och en idrottslärare var inte min tanke från början. Då en av de lärare som jag egentligen skulle intervjua, också denne en klasslärare, i sista minut inte kunde medverka kontaktade jag idrottsläraren som kunde medverka med kort varsel. Nedan följer en tabell där lärarnas fingerade namn presenteras samt den tid de har varit verksamma som lärare;

Tabell 1: De medverkande lärarna

Anna	1,5 år
Billy	10 år
Caroline	5 år
David	10 år

När det kommer till valet av elever bad jag en av lärarna att välja ut fyra elever som jag kunde intervjua på skolan där läraren arbetar. Varför jag lät någon annan välja elever åt mig berodde dels på tidsbrist från min sida men även för att jag visste att läraren kunde välja ut elever som jag kunde få ett rikt material från. Vidare bad jag även att läraren skulle välja ut två pojkar och två flickor så att könsfördelningen skulle vara lika och att dessa fyra elever kunde vara en blandning av årskurserna 1-3. Tanken att eleverna inte behövde komma från samma klass eller årskurs kunde ge mig en bredare spridning som i sin tur skulle bidra till ett rikare material. Tabellen nedan beskriver elevernas fingerade men deras faktiska årskurs;

Tabell 2: De medverkande eleverna

Adam	Årskurs 3
Bella	Årskurs 2
Christopher	Årskurs 3
Diana	Årskurs 3

3.3 Pilotintervju

För att se om mina intervjufrågor skulle ge ett bra underlag till resultatet av studien utförde jag en pilotintervju på en vän som även är lärarstuderande. Pilotintervjun ska hjälpa forskaren att prova sina undersökningsinstrument, i detta fall mina intervjufrågor, samt att prova på hur intervjun rent praktiskt kan genomföras (Olsson & Sörensen 2011). Då min testrespondent gav mig positiv feedback gällande mina frågor och ansåg att de inte var alltför svåra och kluriga att svara på valde jag att behålla intervjufrågorna så som jag från början hade utformat dem.

3.4 Genomförande

I samband med att jag bad en av lärarna att välja ut fyra elever sände jag även med ett informationsbrev som läraren gav till elevernas vårdnadshavare där jag bad om ett godkännande att deras barn fick delta i intervjun. I brevet påpekades det tydligt att eleverna kommer att vara anonyma men att delar av intervjuerna kommer att redovisas i mitt arbete som i sin tur kommer att publiceras i Divas portal (bilaga 2). Steget efter detta blev att utforma en intervjuguide för både lärare och elever (bilaga 3). Jag valde att utföra alla intervjuer med lärare och elever under en och samma vecka och meddelade detta till alla lärarna ca två veckor innan intervjun skulle utföras. I samband med detta föreslog jag även att intervjuerna kunde utföras på lärarnas respektive arbetsplats men ville de byta miljö var det välkommet. Min kontakt med mina respondenter har till största delen skett via mail men även telefonsamtal har gjorts. Detta berodde på att vi alla var ense om att kontakt via mail var det mest bekväma och effektiva sättet att hålla kontakten på.

Det blev bestämt att alla intervjuer, även elevintervjuerna skulle ske på skolorna. Jag startade alla lärarintervjuer på samma sätt med kort information om begreppet populärkultur och lite småprat om vardagen för att sedan informera lärarna om intervjuens beräknade längd samt att de skulle se denna intervju som ett vanligt samtal där de fick chansen att berätta om sin undervisning. Jag ställde varje fråga ur min intervjuguide och fyllde på med följdfrågor för att på så sätt kunna få svar på mina frågeställningar om populärkulturen i undervisningen. Alla fyra lärare fick olika följdfrågor då de svarade på olika sätt men jag ansåg ändå att mina frågeställningar blev besvarade även om jag fick mer information av vissa. Varje intervju tog

ca 20 - 25 minuter och utfördes på eftermiddagen när läraren hade slutat för dagen.

Ljudupptagning av intervjuerna gjordes på min privata telefon.

När det gäller elevintervjuerna utfördes de på skolan där eleverna går. Jag fick använda mig av ett grupprum för att utföra intervjuerna. Innan intervjuerna fick eleverna ge mig brevet med godkännandet från vårdnadshavare. Eleverna intervjuades två och två, en pojke och flicka tillsammans. Då skolan är en relativt liten skola kände eleverna varandra även om de kom från olika årskurser och klasser. Den första elevintervjun blev ett par där pojken kom från årskurs 3 och flickan från årskurs 2. Den andra elevintervjun blev ett par där både flickan och pojken kom från årskurs 3 men olika klasser (A och B). Elevintervjuerna började med att jag informerade eleverna om deras anonymitet och mitt arbete. Sedan pratade vi en aning om populärkultur och vad det innebär och tillslut intervjuades eleverna utifrån min intervjuguide med följdfrågor beroende på hur dem svarade. Under intervjun valde jag att låta eleverna rita och måla medan de intervjuades, detta för att minska deras nervositet och göra intervjun mer avslappnat. Intervjuerna tog ca 20 minuter och under denna tid ansåg jag att eleverna var koncentrerade och väldigt samarbetsvilliga. Intervjuerna utfördes på förmiddagen innan elevernas lunch. Detta var en rekommendation från läraren som ansåg att de var mest koncentrerade och fokuserade på förmiddagen. Även elevintervjuerna spelades in på min telefon. Efter att alla intervjuer var utförda påbörjade jag min transkribering av intervjuerna. Detta behandlas mer detaljerat i nästa stycke.

3.5 Bearbetning av data

Efter att alla intervjuer var avklarade påbörjade jag transkriptionen av alla intervjuer. Jag valde att transkribera alla intervjuer ordagrant med läten som "hm", "mm", "eh", "ehm", skratt och hostningar inräknade då jag ansåg att dessa läten gav transkriptionen ett mer verkligt intryck. Långa pauser, där respondenten tänkte eller funderade en längre stund skrevs ut med tre punkter, exempelvis "och sen... kanske". Vidare skrev jag ut orden precis som dem lät i intervjun, exempelvis ordet "och" kan både stå utskrivet som "å" eller "och" beroende på hur respondenten uttalade orden.

För att hitta resultaten av betydelse i intervjuerna skrev jag ut samtliga transkriptioner och studerade varje transkription noggrant. Med utgångspunkt ur mina frågeställningar hittade jag betydelsefulla meningar, ord och uttryck som jag markerade med överstrykningspenna. Olsson och Sörensen (2011) poängterar att det är viktigt att forskaren skaffar sig ett helhetsomdöme i en analys av en kvalitativ intervju. När det väl är gjort kan forskaren gå vidare och utveckla meningar och uttryck och på så sätt hitta teman som ska passa in i helhetsomdömet. Efter min bearbetning av transkriptionerna kunde jag hitta mönster ur respondenternas svar som får utgöra olika teman i resultatkapitlet

3.6 Forskningsetiska aspekter

Genomgående under studiens gång har jag varit mycket uppmärksam på att mina respondenter ska förbli anonyma. Vidare har jag regelbundet under studiens gång poängterat till mina respondenter att de när som helst kan välja att avbryta sin medverkan i detta arbete. Olsson och Sörensen (2011) påpekar att målet i vetenskaplig forskning är att finna fakta och kunskap som leder till nya kunskaper men genom forskningen får man aldrig utsätta människor för fysisk eller psykisk skada.

I Sveriges grundlag finns det forskningsetiska aspekter där forskaren ska ta hänsyn till den enskilda människans integritet genom fyra huvudkrav som finns nämnda; *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* samt *nyttjandekravet* (Vetenskapsrådet 2002). Informationskravet innebär att forskningens deltagare har rätten att få veta vad forskningen kommer att behandla, forskningens tillvägagångssätt, deltagarens roll i forskningen samt att deltagandet är helt frivilligt. Väljer deltagaren att medverka i forskningen har denne därmed gett forskaren sitt samtyckeskrav (Vetenskapsrådet 2002). Mina respondenter har blivit försäkrade om att all data som jag samlar in kommer att behandlas konfidentiellt och att ingen obehörig kan ta del av dessa eller deras personuppgifter. Därmed har konfidentialitetskravet uppnåtts. Avslutningsvis innebär nyttjandekravet att de data som samlas in via forskning endast ska användas till just detta. Även denna punkt är mina respondenter väl informerade om (Vetenskapsrådet 2002).

I transkriberingen av intervjuerna har både lärare och elever fått fingerade namn. De transkriberingar som har utformats har skapats på min privata dator vilket innebär att ingen obehörig kan ta del av dessa. Vidare har inspelningarna av intervjuerna sparats på min privata dator men även på ett usb minne då jag efter färdigställt arbete ska lämna över inspelningar samt transkriberingar till examinator.

4. Resultat

Resultatet kommer att presenteras i form av teman som hittades under analysen av intervjuerna. Till att börja med kommer resultatet av lärarintervjuerna att redovisas. Här kommer lärarnas åsikter att lyftas fram i form av citat som har valts ut sedan följer en redovisning av elevintervjuerna som kommer att ske på liknande sätt som lärarintervjuerna. Jag kommer däremot under redovisningen av elevintervjuerna att lyfta fram hela konversationer mellan mig och eleven för att skapa ett helhetsintryck av samtalet då eleverna i många fall gav väldigt korta svar.

4.1 Resultatets teman

De teman som har framkommit ur lärarintervjuerna är; *Utgångspunkten är läroplanen, Populärkulturen i skolan och klassrummet, Lärarnas populärkultur – privat och på arbetsplatsen, Populärkulturens resurser och Eleven kan sin populärkultur.* Ur elevintervjuerna hittades följande teman; *Populärkulturen i skolan och Populärkulturen hemma.*

4.2 Redovisning av lärarnas resultat

4.2.1 Utgångspunkten är Läroplanen

Något som tydligt framgick ur lärarnas intervjuer var det faktum att skolans läroplan användes till största delen som grund för deras planering av olika undervisningsmoment. Dock menade lärarna att trots om läroplanen är en viktig utgångspunkt för undervisningen bör man också vara anpassningsbar och låta andra influenser påverka. Två av lärarna berättar om detta mer konkret;

Jag utgår ju väldigt mycket från läroplanen. Liksom det är ju de man ska följa... också för att eleverna ska uppnå vissa krav och så... men självklart kan jag lägga ifrån mig läroplanen ett tag också, så hittar jag på grejer som jag vet passar in...och att dem ändå kommer uppfylla kraven och målen. Man behöver ju inte vara stenhård efter målen och man ju... vara lite flexibel också å ta in va eleverna också vill, kanske låta dem påverka lite. (Caroline)

Jag försöker anpassa min undervisning lite grann efter det (populärkulturen)...å vara lite mer öppen inför att...det faktiskt kan ha en stor plats i skolan också...även om det inte ligger jättemycket i läroplanen. (David)

Billy poängterar att många ämnen har en given ram vilket kan göra det svårt för andra influenser att få ta plats i lärarens undervisning.

Nämen alltså... tar vi till exempel SO å NO... så finns det ett ganska givet innehåll. Där är det lite svårt att utgå från just deras (elevernas) intressen. Nu har jag haft stenåldern, järnåldern och bronsåldern... och där är det ju svårt å utgå från deras intressen då förutom att... kanske att de får skriva på datorerna. /.../ Men i ämnet SO, NO är mycke fakta och där är det lite svårt att få in ja... populärkultur... om man säger så. (Billy)

4.2.2 Populärkulturen i skolan och klassrummet

Alla fyra lärare var ense om att populärkulturen tog stor plats inom skolans områden när det kom till sina elever. Detta kunde ta sig i uttryck på en mängd olika sätt. Vidare framgick det att lärarna ansåg att populärkulturen är något värdefullt för skolan och eleverna. David berättar i följande citat om skolans roll i samhället till följd av den explosiva populärkulturen idag och hur man i sin tur kan använda den i ett positivt utvecklande syfte.

Jag märker att den (populärkulturen) finns, den är mycket mer närvarande nu än när jag var liten... å det tycker jag e helt okej, jag ser de som en... de e en inspiration väldigt många gånger. /.../ Jag tycker inte skolan ska va liksom en distans för sig utan den ska ju återspegla samhället så mycke som möjligt... och idag bombas vi av allt det här så det är också viktigt att vägleda å kanske förr eller senare väva in lite kritiskt tänkande. Men det är helt klart en viktig del. (David)

Även Caroline och Anna har märkt av den ökande populärkulturen, främst i form av dataspel, mobil användning och IT. På frågan om eleverna använder sig av just IT och sociala medier svarar Anna följande;

A det gör dem, jätte-jättemycket. Så fort det blir rast då åker mobilerna upp å dem sitter med näsan ner i dem å bara toktittar på... de kan vara Youtube klipp eller lyssna på musik eller dem är inne på Instagram eller... nånting som heter Keek... också nån social media chatt av nåt slag. /.../ Alltså det heter typ Keek. Men jag har ingen aning, jag har bara hört det ordet passera när man kommer i korridoren . (Anna)

Caroline berättar om dataspelens påverkan på elevernas skrivuppgifter.

De e ju väldigt mycket spelande på fritiden och det märks på... i berättelser till exempel, när de ska skriva berättelser... då använder dem ju mycke av det de spelar på fritiden i berättelserna. Så det märks tydligt faktiskt. (Caroline)

Billy som är den enda läraren som undervisar i ett praktiskt ämne, idrott och hälsa, berättar i nästa citat om hur hans upplevelser med att använda sig av populära influenser i sin undervisning;

Jag har haft orientering till exempel... å då har vi använt oss av kändisar... kändisorientering kallar jag det för. Då har jag haft bilder på olika kändisar... till exempel Justin Bieber, Sean Banan... Zlatan... ja etc. å det har eleverna tyckt vart jätteroligt å det är spännande för dem att å leta upp dem här personerna som dem känner igen. /.../ På så sätt har det en väldigt stor betydelse. (Billy)

Trots lärarnas acceptering till populärkulturens förekomst i skolan påpekar David att det i många fall ändå kan vara ett störande moment därför har han valt att begränsa populärkulturen i sitt klassrum. David säger följande;

Vi har ju en mp3-spelare som vi sätter igång å de kan vi ha igång under lektionstid. /.../ Jag försöker att inte ha så mycke film... utan det begränsar vi till speciella tillfällen å då vet barnen om det innan. För jag tycker att det blir stökigt. /.../ Tvn... den ska vara noga inräknad å liksom inte störa resten av dan men däremot musik får gärna finnas me lite när som helst. Det känns som det kan stimulera barna på ett bra sätt å... skapa en dynamik. (David)

Även Caroline anser att man kan begränsa elevernas populärkultur och detta när det kommer till elevernas dataanvändning i skolan. Hon anser att datoranvändningen ska vara tillåtande "till en viss gräns". I följande citat förklarar hon varför;

De ska ju inte bara hålla på med datorn å så heller utan de lär ju arbeta med lite med handen också... och självtänkande, till exempel, de måste ju kunna rätta själv, veta när de har skrivit fel så inte bara datorn gör allt jobb. (Caroline)

4.2.3 Lärarnas populärkultur – privat och på arbetsplatsen

Samtliga fyra lärare använder sig av en hel del populärkultur i sitt privatliv. Det kunde främst komma i uttryck genom film, musik och sociala medier. Vad alla fyra lärare också hade gemensamt var åsikten om att deras privata användning av populärkultur inte skulle ske i lika stor grad när de befann sig på sin arbetsplats. Nedanför berättar de varför;

Ja, jag måste säga att privat så... det blir ju mycket populärkultur... även privat i skolan men det blir mer hemma för när jag ändå är i skolan... så blir det ju att jag måste tänka på vad jag gör, jag kan ju inte sitta med min mobil under lektion å så. (Caroline)

I privatlivet så... jag lyssnar på musik, jag tittar på tv-serier å det är för nöjes skull, å jag läser böcker men allt gör jag för nöjes skull... jag tittar på det jag tycker om, jag gör det jag tycker om men när det kommer till skolan... nej absolut inte. Alltså de e lite svårare att använda sig av populärkultur... i alla sammanhang. (Billy)

Då det under Annas intervju har framkommit att elevernas populärkultur i skolan för det mesta sker via deras mobil och datoranvändning påpekar hon att hennes privata användning av populärkultur inte skiljer sig i stor mån från elevernas.

Få tag på saker via internet... Googla saker. Sen är det ju mycke film. Musik, Spotify... en del litteratur läser man ju på nätet. Så det är ganska likt skolan ändå. /.../ Jag har ju Facebook och Instagram... det använder jag väl lite nu å då sådär. (Anna)

David berättar i följande citat om den lätta tillgängligheten i dagens populärkultur och hur det har påverkat hans tankar om den privata användningen gentemot användningen i skolan.

Jag lyssnar jättegärna mycke på musik... å har det i bakgrunden när jag jobbar och... uppskattar jättemycke film också. Jag tittar gärna på film... och använder sociala medier. /.../ De sociala medierna och tillgängligheten på alla håll...de e surfplattor å datorer... och med det märker man ju själv att den (populärkulturen) har blivit mer tillgänglig å det finns musik-streamingtjänster, film-streamingtjänster så jag behöver inte köpa massa musik utan jag har det alltid tillgängligt och det ser jag som jättepositivt. /.../ Hur du liksom då överför det till skolan de e på samma sätt som jag har gått över till att få mer utav populärkulturen så...försöker jag anpassa min undervisning lite grann efter det. Att få ha på det i bakgrunden i klassrummet är okej. (David)

4.2.4 Populärkulturens resurser

Att eleverna då och då får tillgång till att använda sig av datorerna på skolan är något som är enormt populärt, detta är också förslaget som återkommer mer ofta än andra när eleverna uttrycker sin önskan till en alternativ undervisning.

När vi jobbar svenska så har vi grammatik å då finns det en på UR:s hemsida... nånting som heter "Grammatikbolaget"... en jättebra undervisningsfilm å varenda gång när jag säger att nu ska vi jobba med substantiv så ropar klassen att man vill se "Grammatikbolaget". (Anna)

Vissa tycker det är skönare... lättare eller går fortare med datorer just för de självrättningsprogram å då behöver dem inte så mycke arbete. (Caroline)

Att de få skriva på datorerna. Det är ju många intresserade av... alltså då är det verktyget dem använder som är intresset. (Billy)

De vill jättegärna jobba med datorer, de är det mest populära... de tycker dem är kul. Dem är ju så små fortfarande så vi försöker... inte söka information så mycke utan det kanske kan vara Youtube... å det finns ju rätt kul instruktionsklipp å sånt där. (David)
Eleverna tillåts använda datorer men inom skolans gränser bör den ge kunskap vilket speciellt David och Anna betonar när dem talar om kunskapsfilm och

instruktionsklipp. Caroline verkar vara av den uppfattningen att användningen av datorn beror på att eleverna vill minska sin arbetsbelastning.

Skolorna har olika tillgång till resurser vilket Anna och Billy talar om i följande citat. På frågan om vilka typer av populära resurser skolorna har och om de har det framkom det två skilda svar.

Ja absolut! Det har vi massor! Vi har jättemycke filmer och vi har dessutom... i skolans bibliotek typ en biosal. Vi har sån där kanonoverhead... å den kan man koppla in i datorn, en klassdator så vi använder ju internet jätteofta... så fort vi vill kolla upp vart ett ställe ligger eller veta nånting så den används varje dag. Vi har böcker, tidningar, iPads... ja lyssnar på musik, har musik-quiz och Youtube. (Anna)

I skolan är det väldigt begränsat för att... för det första så har inte vi några iPads förutom till elever som har läs å skriv svårigheter eller dyslexi. Dem används då för att... ja du kan stryka under en text så läser programmet upp det för eleven. /.../ Om det fanns mer resurser som utgick från populärkultur... hade det varit jättebra. Nu måste man som lärare själv sy ihop ett eget material vilket gör att det blir jättemycke arbete... vilket jag känner att jag inte alltid har tid för. (Billy)

Anna verkar alltså positiv till den stora mängd av populära resurser som finns på hennes arbetsplats medan Billy visade en önskan på fler resurser som inte endast skulle vara till elevernas fördel utan även lärarnas. Vidare menar Billy att fler elever ska kunna ta del av de populära resurserna och inte endast de elever som är i behov av särskilt stöd.

4.2.5 Eleverna kan sin populärkultur

Att populärkulturen motiverade eleverna var något som alla fyra lärare var enade om. I följande citat berättar lärarna om deras upplevelser av hur populärkulturen bidrar till elevernas kreativitet och effektivitet.

Vi har till exempel en lek som kallas för "Harry Potter" och det har jag märkt att det gör eleverna jätteintresserade och tycker det är spännande och alla vill vara Harry Potter. Å så var det en elev som frågade; "varför heter det Harry Potter?" Då sa jag först; "nej det är bara en lek och det heter bara Harry Potter för att det är roligt" Men då var det en annan elev som sa; "nej det är för att Harry Potter kan heala (engelskans *healing* = *bota, hela*) andra och det är det leken går ut på, att man ska heala andra och befria dem och när Harry Potter blir träffad så kan man inte heala någon". (Billy)

Eleven kunde problematisera sin populärkultur för Billy vilket bidrog till att Billy fick mer kunskap om karaktären Harry Potter vilket i sin tur bidrog till att leken fick en helt ny innebörd.

Caroline, som har åsikten om att datorn som redskap ofta används för att minska elevernas arbetsbelastning påpekar även att den i många fall kan bidra till kreativa elever.

De är nästan bättre på datorer än men handen. Ja och det är väl för att dem har ett stort intresse av datorer. De tycker det är roligt och just för att det går fort. /.../ Jag tycker det alltså... har ett stort värde för jag tror att... om vi nu tar datorn som exempel... bara dem får använda det så tror jag att dem blir mer kreativa, de tänker liksom på ett annat sätt. (Caroline)

Att populärkulturen verkar ha en positiv inverkan på eleverna går alltså inte att undgå även för Caroline som genomgående under sin intervju verkade ha ett försiktigt förhållningssätt till, speciellt, datorn som tillgång i undervisningen.

Även David betonar att eleverna är kunniga i sin populärkultur. Däremot anser han även att man kan begränsa den inom skolans gränser och hellre se det som inspiration till undervisningen. Här berättar han om sina elever och deras användning av datorer.

Absolut! Alltså dem kan ju väldigt mycke... de är i princip helt självgående med en dator å så... men jag är inne på att det får vara en inspirationskälla, man får prata om det å man kan göra väldigt många intressanta aspekter av det... men det steget har jag inte tagit utan det får va en rolig inspirerande del av liksom...skolan och min undervisning. (David)

Även Anna betonar att populärkulturen är värdefullt för elevernas sinnen och fungerar som inspiration. Här talar hon om att ta in populära influenser som ett alternativ till hennes traditionella undervisning.

Jag tror att ju fler sinnen som stimuleras hos eleverna ju mer lär dem sig och... istället för å bara sitta å läsa bok, om man då får höra nån berätta å man får se bilder till, då tror jag att kunskapen fastnar lättare. Och dessutom tycker man att när är roligt så lär man sig ju ännu mer. (Anna)

4.3 Sammanfattning av lärarnas resultat

Alla fyra lärare var av den åsikt att eleverna är kunniga i sin kultur och i och med detta blir populära influenser i skolan något som bidrar till en positiv kunskapsutveckling. Dock finns det faktorer som gör att lärarna måste begränsa populärkulturen inom skolans gränser och dessa tar sig i uttryck bland annat genom brist på resurser, lärarnas egna uppfattningar om populärkultur i klassrummet och lärarnas kunskap om populärkulturen.

4.4 Redovisning av elevernas resultat

4.4.1 Populärkulturen i skolan

För att ta reda på i hur stor mån elevernas populärkultur användes i undervisningen talade jag och eleverna kring populärkulturen i olika sammanhang, bland annat i undervisningen, på raster och på fritids.

Tanya: brukar ni få jobba med film och musik å lite sånt i skolan?

Bella: ja vi jobbar med artister just nu... alla får en artist så ska man typ skriva fakta å sånt om den

Tanya: Får ni välja artister själva och leta fakta själva?

Bella: ja och sen ska vi redovisa för klassen

Tanya: På internet?

Bella: Ja

Tanya: Har du några idoler då?

Bella: jag har Justin Bieber och Isak Elliot och Labyrint

Adam: jag gillar rap låtar å sånt

Eleverna får alltså fria händer att välja vilken artist de vill arbeta med samt själva ta ansvar för att leta upp relevant fakta. Till hjälp har eleverna hela internet som tillgång i sökandet efter fakta. Bella berättar även om sina tre stora idoler vilket visade sig vara tre stora musikartister/musikgrupper som sjunger tre väldigt olika genrer; pop, akustiskt och hip hop.

Diana som också får frågan om eleverna får arbeta med film och musik i skolan ger detta svar;

Tanya: Har ni nångång fått jobba med era idoler eller nån favorit musik i skolan?

Diana: jag tror man ska skriva en rap i femman

Tanya: har du något favorit?

Diana: Yohio!

Diana refererar till något hon tror att eleverna ska få göra i årskurs 5 men verkar inte ha någon konkret arbetsuppgift där musik, film och idoler är iblandat i minne.

I samtalet med Diana och Christopher om användningen av mobiltelefoner inom skolans gränser framgår det tydligt att telefonerna helst inte ska användas. Inte ens på fritids ska telefonerna helst användas. Föräldrar är hänvisade att ringa direkt till skolans fritids hellre än till elevernas privata telefoner.

Tanya: hur är det med mobiltelefonen i skolan? brukar ni få hålla på med mobilerna?

Diana: nej... man får inte hålla på med mobilerna... liksom jag tror inte man får liksom använda mobilerna så mycke

Tanya: varför tror du det?

Diana: för liksom det kan störa undervisningen
Tanya: får man ha dem på fritids och raster?
Christopher: nej... föräldrarna ska helst ringa till fritids å inte mobilen

När Adam och Bella får frågan och telefonens användning i skolan berättar de följande;

Tanya: får ni använda telefoner å sånt i skolan? Eller plattor?
Adam: ute... och ibland är de såhär speldag... så får man ta med sig... eller nej,
elektronikdag
Bella: ute brukar vi få...
Tanya: är det mycket på fritids, att ni får spela?
Adam: ja

Det verkar som om eleverna har lite olika uppfattningar om var gränsen går för användningen av telefoner i huvudsak när det kommer till fritids.

Eleverna fick frågan om de kände att de fick vara med tillräckligt mycket i valet av undervisningen. Enligt dem var det mest lärarna som bestämde därför fick eleverna fölfrågan om de skulle vilja vara med mer och påverka, här fick jag lite skilda svar.

Tanya: tycker ni att ni får välja vad ni vill göra i skolan tillräckligt mycket?
Diana: de är typ lärarna som bestämmer
Christopher: de e mest lärarna som bestämmer... men ibland kan man ha tur... man kan säga nåt sånt här önskemål så kanske man får de
Tanya: skulle ni vilja va med mer och bestämma?
Diana: alltså inte direkt... de skulle bli lite jobbigt om alla liksom... de e bättre om en bestämmer så blir det liksom... men det kan va ganska svårt å bestämma tycker jag
Tanya: men när känner ni att det är roligast att gå i skolan då?
Christopher: jag vet inte... på rasten kanske... för då träffar man alla kompisar på skolan
Diana: ja rasten kanske...
Tanya: okej... vad brukar ni göra då?
Christopher: jag brukar gunga å prata å så men nu spelar jag mest fotboll
Diana: jag leker , med gosedjur å sån här Yohoos heter dem

Tanya: tycker ni att ni får va med å välja vad ni ska göra i skolan tillräckligt mycket?
Bella: de är mest lärarna som bestämmer
Adam: mest lärarna... fast vi har eget arbete å sånt ibland, då får man välja vad man vill göra klart
Tanya: skulle ni vilja bestämma mer?
Adam: Ja!
Vad skulle ni göra då?
Adam: allt med elektronik
Bella: men att man får såhär... typ... bestämma nån dag i veckan som man kan få ta med sig typ spel å sånt så ska man spela
Tanya: menar du familjespel eller?
Bella: det kan va både och... elektronikspel och sådär

Tanya: när tycker ni att det är roligast att lära sig något i skolan?

Adam: fredagar

Bella: fredagar jobbar man mycke snabbare för då tänker man... typ det är sista dagen

Både Bella och Adam skulle vilja spela mer spel i skolan om de fick vara med och påverka undervisningen. Däremot kunde ingen av de fyra eleverna ge ett konkret exempel på något som de tyckte var lärorikt i sin skolgång.

Som en avslutning på intervjun fick eleverna svara på frågan om vad de skulle göra om de själva fick vara lärare för en dag. Elevernas svar refererar till deras uppfattning av lärarna på skolan och hur lärarna arbetar.

Tanya: okej... vad skulle ni göra om ni fick vara lärare för en dag?

Christopher: ha rast hela dan! Nej... då måste man vara rastvakt hela dan

Diana: kanske en mattektion skulle jag vilja ha, jag gillar matte

Christopher: alltså inte fritt lek för då skulle alla springa runt i klassrummet

Tanya: om ni fick vara lärare för en dag, vad skulle ni göra då?

Bella: göra samma sak mot dem vuxna som de gör mot oss!

Adam: vi skulle va här i skolan å alla vuxna skulle va barn å vi fick bestämma alla lektioner

Tanya: vad skulle ni... kan ni ge exempel?

Bella: vi skulle ha mattektioner... engelska, biologi, geografi... allt sånt där och fredagsfika, det har vi

Adam: vi skulle gå in där (pekar mot klassrummet) å så skulle jag ta med nån kaka å visa dem

Tanya: och de skulle inte få smaka? Brukar dem göra så?

Adam: ja ibland

4.4.2 Populärkulturen hemma

Under intervjun framgick det att det mesta av elevernas populärkultur sker i hemmen, därför ansåg jag det vara viktigt att detta fick vara ett tema för sig. För att ta reda på hur eleverna utövar sin populärkultur i hemmen har de fått tala kring sin fritid.

Tanya: vad brukar ni göra när ni inte är i skolan?

Adam: jag går på fotbollsträningar, handbollsträningar, håller på med iPhone, spelar... jag brukar kolla på nåt som heter Animal Planet... de handlar om djur

Bella: jag brukar va ute å leka, dansa, kolla på tv, spela tv-spel

Tanya: vad dansar du för något?

Bella: typ dancehall

Tanya: kan ni berätta vad ni gör när ni inte är i skolan?

Christopher: jag brukar va ute å leka med kompisar å så

Tanya: vad gör ni då?

Christopher: åker skateboard, cyklar... och ibland spelar vi fotboll... å när vi e inne då brukar vi kolla på tv å leka
Tanya: vad brukar ni titta på då?
Christopher: barnkanalen
Diana: jag spelar lite dator... ibland leker jag med kompisar å sådär... jag ritar också

Alla fyra elever utövar liknande aktiviteter på sin fritid och att någon typ av media är iblandad verkar vara vanligt förekommande. Då jag ville veta hur stor del av media och den nya tekniken som fick ta plats i elevernas hem fick eleverna tala lite kring smartphones, surfplattor och dataanvändningen. Vidare kom även det sociala medlet Facebook på tal.

Tanya: använder ni er av smartphones å plattor hemma?
Diana: min familj har en iPad, jag brukar spela HayDay
Christopher: alltså... jag har ingen egen mobil, det är bara pappa som har en sån där... min pappa har Iphone och min storebror en Experia... jag brukar få spela på pappas mobil
Tanya: håller ni på med Facebook?
Christopher: Nej... jag sitter nästan aldrig vid datorn men när jag sitter vid datorn brukar jag lyssna på musik, Spotify å så
Diana: ja... jag får sitta en halvtimme om dan... å jag spelar såhär typ... arcade spel... sån här Bombit 6... så spelar jag ämnesspel, Moviestarplanet., de är chattspel...man såhär har en gubbe å köper kläder till den å tjänar pengar å gör filmer

Tanya: brukar ni använda plattor hemma? Smartphones?
Adam: jag brukar använda iPad
Har ni egna telefoner?
Adam: jag har! en iPhone
Tanya: vad brukar du göra med den?
Adam: jag brukar spela, chatta med vänner
Tanya: vad chattar du med då?
Adam: KiK å Snapchat
Bella: jag hade en mobil med den är pajad
Tanya: brukar ni spela dataspel eller internetspel? Tv- spel?
Bella: dataspel och tv-spel... jag brukar köra Minecraft på Xbox och sen skjutspel och bilspel
Adam: dataspel brukar jag spela... alltså jag tycker det är ganska barnsligt men jag brukar gå in såhär på bilspel när man parkerar å sånt

Endast en av eleverna hade en egen telefon som var en smartphone. De andra hade tillgång till smartphones och plattor via en gemensam apparat för hela familjen eller genom att låna av någon annan familjemedlem. Adam, Bella och Diana spelar ofta spel av någon typ men Diana påpekade även att hon hade en utsatt tid för användningen av familjens dator. Vidare kunde hon även kategorisera de olika spelen hon vanligtvis spelar. Christopher var den enda av eleverna som inte verkade spendera särskilt mycket tid vid datorn.

I följande konversationer har eleverna fått berätta om sina val av böcker och hur mycket de läser hemma.

Tanya: vad brukar ni läsa för typer av böcker?

Adam: jag gillar Bellman böcker

Tanya: Bellman? Såna där skämtböcker?

Adam: ja

Bella: jag läser bara några böcker... jag kan inte bestämma mig men jag brukar läsa typ skräck

Tanya: läser ni mest hemma eller i skolan?

Adam: i skolan

Bella: både och

Tanya: har ni några favoritböcker?

Christopher: jag gillar Harry Potter jättemycke

Diana: jag med... jag läser mest fantasy

Tanya: brukar ni läsa mest hemma eller i skolan?

Diana: jag läser hemma varje kväll

Tanya: i skolan då?

Diana: kanske två... tre gånger i veckan

Tanya: tycker ni att det räcker?

Diana: ja

Christopher: kanske

Eleverna läser på egen hand hemma och deras val av böcker liknar varandra. En välkänd och populär titel utgjorde favoritboken för Christopher och Diana. I hemmen varierar lästiden mellan eleverna och deras uppfattning av lästiden i skolan är en aning skilda.

Jag ville även veta mer om elevernas film och tv-tittande. Därför fick eleverna berätta om sina favoritfilmer och vad de helst tittar på när de ser på tv.

Tanya: vad har ni för favoritfilmer?

Bella: Hungergames!

Adam: å jag gillar väldigt många... jag gillar skjut... actionfilmer. Jag gillar The A-team

Tanya: var det den filmen som gick på bio för jättelänge sen?

Bella: men det är en ny serie...med spiderman

Adam: å så gillar jag The Fast and the Furious

Bella: jag gillar också Vampire Diaries, Twilight... det har jag sett några delar

Tanya: vad brukar ni se film?

Diana: alltså jag ser inte jättemycke på film

Christopher: inte jag heller

Diana: jag ser mest på såhär tv

Tanya: vad kollar du på då?

Diana: alltså jag kollar på barnkanalen för jag har inga andra kanaler

Christopher: när jag inte kollar på barnkanalen då kollar jag på kuskapskanalen, tv4 sport eller kanal 58 för på vår tv 58 brukar de va naturprogram

Det finns en tydlig skillnad på elevernas film och tv-tittande. Adam och Bella refererar till filmtitlar som i dagsläget är väldigt populär bland barn, ungdomar och även vuxna. Både Adam och Bella verkar regelbundet se på film och tv-serier medan Diana och Christopher inte gör det i lika stor grad. Diana berättar att hon endast har barnkanalen hemma vilket resulterar i att det är den enda tv-program hon ser på.

4.5 Sammanfattning av elevernas resultat

Elevernas populärkultur tar sig i uttryck både i skolan och i hemmen och en aning mer vid det sistnämnda. I skolan får eleverna utöva sin populärkultur på raster och fritids men även då finns det begränsningar på hur mycket de populärkulturella influenserna får närvara. Eleverna uttryckte en önskan om att få använda sig mer av populära medel som den nya tekniken står för i undervisningen. I hemmen har eleverna friare händer att utöva sin populärkultur. Vissa elever i större mån än andra. Det tycks finnas en gräns även från föräldrarnas sida hur mycket deras barn ska använda sig av populärkulturella inslag i sin vardag och denna gräns var speciellt riktad till användningen av teknik och media.

5. Diskussion

Syftet med denna studie var att undersöka populärkulturen plats i fyra tidigarelärares undervisning samt om deras kunskaper om populärkulturen var en bidragande faktor till deras förhållningssätt gentemot denna kultur. Vidare skulle det även undersökas hur elevernas uppfattning om populärkulturen i deras omgivning och undervisning stämmer överrens med lärarnas.

Inledningsvis kommer detta kapitel att diskutera studiens metodval där för- och nackdelar om den valda metoden samt urvalet av respondenter tas upp. Därefter kommer en analys av studiens resultat där den teoretiska utgångspunkten och den tidigare forskningen behandlas i förhållande till denna studies resultat. Avslutningsvis presenteras förslag på vidare forskning inom samma ämne samt studiens didaktiska implikationer.

5.1 Metoddiskussion

5.1.2 Reliabilitet och validitet

Johansson och Svedner (2010) talar om studiens mätnoggrannhet och betonar att reliabiliteten i studien mäter huruvida de data som har samlats in har skett på liknande sett eller om det har funnits variationer under insamlingen. Då jag under mina intervjuer med både lärare och elever utgick från samma intervjuguide dök samma frågor upp under varje intervjutillfälle. Däremot kan studiens reliabilitet fallit då olika respondenter fick olika fölfrågor på grund av de många olika variationer av svar som jag fick. Stukát (2011) påpekar att brister i reliabiliteten kan bero på många orsaker men nämner att feltolkningar från både respondenten och informanten är en vanlig orsak. Vidare kan även faktorer som gissningseffekter och dagsformen på både respondent och informant bidra till en sjunkande reliabilitet. När det kommer till lärarintervjuerna fick jag den uppfattning att en av lärarna svarade utifrån vad denne trodde att jag ville höra. Detta påverkar givetvis studiens tillförlitlighet. Vidare insåg jag att lärarna även tyckte att någon fråga var klurig och i och med detta fick jag inte ett tillräckligt tillfredställande svar. En av lärarna gjorde dessutom intervjun under en stressig period på dagen vilket också kan ha påverkat dennes svar. När det kommer till elevernas intervjuer har reliabiliteten påverkats då eleverna har fått intervjuas i par vilket i stora delar gjorde att eleverna påverkades av varandras svar. Det var inte ovanligt att de höll med varandra eller endast fyllde på varandras meningar.

Validiteten mäter hur bra forskaren har undersökt det som var avsett att undersökas. Med andra om innebär validiteten studiens trovärdighet (Johansson & Svedner 2010, Stukát 2011). En hög validitet var det som skulle uppfyllas i denna studie. Då mina respondenter var införstådda på studiens syfte innan själva intervjuerna ökade jag chansen att höja studiens validitet genom att respondenterna i förväg hade fått information om vilket ämne som skulle diskuteras. Däremot kan min egen brist på erfarenhet av att intervjua ha påverkat respondenternas svar men för att öka validiteten och undvika risken att respondenterna inte

talar sanningsenligt utan endast vad de tror att jag vill höra är det därför viktigt att informanten skapar en situation som är trygg och ger respondenten sitt fulla förtroende (Stukát 2011). Jag har under alla intervjuer försökt påverka respondenternas svar så lite så möjligt genom att låta dem tala fritt så mycket som möjligt vilket även innebär att det har varit respondenterna som har styrt riktningen för intervjuerna. Detta var dock en aning svårare under elevintervjuerna då elevernas svar oftast var korta vilket innebär att jag fick fylla på med många fölfrågor som kan ha styrt intervjun åt en viss riktning trots allt.

5.1.3 Metodval

Den kvalitativa intervjun har fått stå för denna studies metodval i insamlingen av data. Under arbetets gång har jag insett att den kvalitativa metoden förmodligen passade bäst för denna typ av datainsamling där fokuset var att ta del av lärares och elevers uppfattningar om populärkulturen i undervisningen. Jag kunde genom den kvalitativa intervjun låta mina respondenter fördjupa sig i ämnet och på så sätt få rikare material än vad jag hade fått om jag exempelvis hade utfört en enkätundersökning där respondenterna hade varit tvungna att välja utifrån färdigställda alternativ (Olsson & Sörensen 2011). Då jag förde ett fysiskt samtal med mina respondenter kunde jag även uppmärksamma på deras kroppsspråk som också var en betydande faktor under intervjuerna. Vidare hade jag valt att spela in varje intervju vilket gjorde att jag vid igenomlysandet kunde uppfatta hummanden, pauser och skratt som även de var viktiga under analysen av resultaten.

En negativ aspekt av den kvalitativa intervjun var tiden. Då jag skickade ut en förfrågan till varje respondent under mitten på höstterminen innebär det att, speciellt lärarna hade mycket att göra. De flesta av dem var mitt uppe i utvecklingssamtal eller att skriva omdömen. Detta medförde att intervjuerna blev försenade, något som tog väldigt mycket av min tid men även för några av lärarnas. Det hade alltså varit mer positivt, tidsmässigt, om jag hade skickat ut förfrågningarna tidigare än vad jag gjorde.

De respondenter som bidrog till datainsamlingen utgjordes av fyra lärare och fyra elever. Detta antal kan tyckas liten men då jag ville att tiden skulle räcka till valde jag att inte använda fler respondenter. De utvalda lärarna hade jag tidigare träffat vilket både kan vara positivt och negativt. Positivt då det finns en trygghet gentemot varandra då vi tidigare har träffats men negativt då respondenterna kan ge mig svar under intervjun som de tror jag vill höra för att hjälpa mig i mitt arbete. Det hade varit intressant att intervjua helt för mig okända respondenter. På så sätt har jag inte den minsta aning om hur respondenten kommer att svara men för att det utgångsläget ska bli positivt måste jag som intervjuare skapa en förtroendefull och avslappnad miljö gentemot respondenten, något som jag tror skulle brista i dagsläget på grund av min erfarenhet av intervjuer.

De fyra elever som valdes ut till intervjuerna var väldigt villiga att prata och berätta. Något som jag märkte av när jag närvarade i skolan för att intervjua dessa fyra elever var att andra elever blev nyfikna och frågade om de också fick bli intervjuade. Om jag själv hade valt ut elever hade kanske intervjun sett annorlunda ut då jag aldrig tidigare hade träffat eleverna

utan endast valt slumpmässigt. Resultatmässigt skulle det nog trots allt bli likartad de resultat jag har fått från elevintervjuerna nu då eleverna är jämgamla och med stor sannolikhet utför liknande aktiviteter hemma och i skolan. Det hade även varit intressant att göra observationer genom att följa eleverna under lektioner, raster och lunchtimme för att verkligen ta del av vad de samtalar om varandra sinsemellan.

5.2 Analys av resultat

5.2.1 Undervisningens prioriteringar

Fast (2007) spårade i sin avhandling sju barns textorienterade aktiviteter och fann att det mesta kunde hittas i barnens populärkultur. Redan innan barnen hade börjat skolan kunde några av dem avkoda och skriva ord och uttryck som var kopplat till deras populärkultur men detta var något som snabbt avfärdades av de vuxna i deras omgivning och inte minst inom skolans gränser. Under mina intervjuer med lärare har det framkommit att populärkulturen inte i första hand prioriteras när läraren ska välja sin undervisningsmetod. Det är läroplanen som är utgångspunkten och populärkulturen kan fungera som inspiration eller kanske rättare ett lockbete för elevernas undervisning, något som Persson (2000) även påpekar har varit en vanlig metod under en lång tid. Att alla lärare delade denna uppfattning om populärkulturen var både väntad och oväntad. Läroplanen är en naturlig utgångspunkt för alla lärare därför blev detta svar inte förvånande men däremot blev det överraskande att alla fyra delade åsikten om att populärkulturen kunde fungera som en morot för elever istället för att faktiskt använda sig av populärkulturen i undervisningen som ett moment. Idag är det år 2013 och populärkulturen är större än någonsin. Detta bidrar i sin tur till att dagens barn och ungdomar dagligen stöter på massvis med populära intryck och inte minst i form av media, IT och teknik. Just användningen av datorer verkade vara populärt bland eleverna men det tycks som om lärarna är begränsande gentemot detta. Enligt Säljö (2000) lär sig människor genom samspel med andra mänskliga verksamheter och poängterar vikten av fysiska och språkliga redskap som förmedlare av verkligheten till våra liv. Något som tydligt framgick ur både lärarnas och elevernas intervjuer var det faktum att dagens media, IT och teknik spelar väldigt stor roll i elevens liv. Är det då inte en bra idé att använda sig av dessa redskap i större mån då eleverna visar ett tydligt intresse för det? Att använda populära medel som datorn i undervisningen behöver inte alltid betyda att det är positivt. Målet med att använda datorn är att elevens kunskap ska utvecklas men det är ingen försäkran bara för att elevens intresse har markerats. En åsikt om datorn som medel i undervisningen var att den underlättade elevens arbete vilket den mycket väl kan göra då exempelvis handarbetet förenklas en aning. Laidlaw och O'Mara (2011) betonar barnets gynnande utveckling när dem möter på den digitala världen och menar på att barn utvecklar förmågor som ansvarstagande, reflekterande, och framförallt textförståande när dem får arbeta med datorer eller annan typ av digital media.

Något som jag inte har behandlat i mitt teoretiska kapitel är resursfrågan. I analysen av intervjuerna blev denna fråga uppenbar då det rädde en tydlig skillnad på skolans populära resurser. Den lärare som hade tillgång till mycket populära medel använde sig även oftare av dessa i sin undervisning och tvärtom. Vidare lyftes frågan om lärarnas egen tidbrist fram med

formuleringen om att lärarna skulle kunna använda mer eget material som i större mån har utgångspunkten ur elevernas intressen men på grund av mycket arbetsbelastning fanns det inte tid till detta. Lärarna blir därför beroende av material som redan finns på skolan, material som förmodligen har använts under många år.

5.2.2. Lärarens förhållningssätt

Till skillnad från den tidigare forskningen som har redovisats i denna studie där populärkulturen har fått mycket negativ kritik från lärare visade mina resultat att lärarna har ett positivt förhållningssätt till populärkulturen. Privat utövar de alla mycket populärkultur och påpekar att det är en stor del av deras liv men tydliggör också att det finns en gräns på hur mycket populärkultur man kan utföra inom skolans gränser. Persson (2000) betonar problematiken av populärkulturen i skolan och visar att skolans kritiska förhållningssätt av denna kultur har varit densamma under många år. Varför verkar det vara så "förbjudet" för lärare att visa eleverna att det finns ett gemensamt intresse? En av lärarna talar om att det är svårt att använda sig av populärkulturen i alla sammanhang då man oftast använder populärkulturen för nöjes skull. Denna åsikt är något som Lindgren (2009) talar om när han demonstrerar den negativa aspekten av populärkultur. Vidare talar samma lärare om att populära inslag i form av bilder och referenser är mycket omtyckt bland eleverna. Det tycks råda en kamp hos lärarna själva där de talar för populärkulturen och dess enorma värde för eleverna men samtidigt minskar på populärkulturen inom skolans gränser.

Lärarna är i grund och botten positiva till populärkulturen och påpekar även att eleverna är mycket kunniga i sin kultur. Detta i sin tur innebär att eleverna utövar sin populärkultur i stor mån utanför skolans gränser. Det är med detta utgångsläge som synen på en minskad populärkultur i undervisningen förmodligen kommer ifrån. Då lärarna känner till att eleverna använder sig av populärkulturen i stora mängder på sin fritid, som ett nöje precis som lärarna själva, kan det mycket väl innebära att lärarna anser att populärkulturen bör ta mindre plats i undervisningen då den redan existerar så enormt utanför undervisningen.

Persson (2000) påpekar att lärare bör ha kunskap om populärkulturen runtomkring dem för att på bästa sätt kunna bemöta sina elever. En av lärarna betonar att den populärkultur som finns idag inte alls fanns i lika hög grad förr och menar att populärkulturen aldrig har varit en så viktig del av ett barns liv som nu. Detta påverkar givetvis lärarnas förhållningssätt till populärkulturen i undervisningen genom att de måste ta hänsyn till den i större grad idag än någonsin och fortsätta på den banan. Min uppfattning om dessa fyra lärare är att de är kunniga i sina elevers populärkultur men det är också viktigt att de hela tiden uppdaterar sig på nya populärkulturella inslag. Att endast höra ett uttryck och inte försöka att ta reda på vad den innebär är negativt då det kan betyda att man inte vill ta del av sina elevers kultur och livsvärld.

5.2.3 Elevernas intryck om populärkulturen i skolans värld

Då det visade sig att lärarna har en förhållandevis positiv inställning till populärkulturen i undervisningen var det även viktigt att veta hur eleverna uppfattar situationen. På vilket sätt kan eleverna uppfatta detta positiva förhållningssätt? Enligt eleverna själva är populära influenser tillåtande men har sin begränsning, både i undervisningen och inom skolans gränser. Rönnberg (1999) betonar att leksaker inte ska ses som något negativt utan tvärtom då den gynnar barnens utveckling och förståelse för omvärlden. En av eleverna berättar hur hon brukar leka med leksaker på rasterna. Detta innebär att eleverna tillåts ta med sig leksaker till skolan vilket visar på en positiv utveckling om man jämför med för ca 50 år sedan då populärkulturen inte alls fick ta plats i skolans värld (Persson 2000). Vidare visar resultaten att sådant som tillhör den nya tekniken och digitala världen även har fått en större plats inom skolans gränser vilket även det visar på en positiv utveckling och mer acceptans för populärkulturen. Däremot uttryckte eleverna en önskan om ännu mer ökning av digitala influenser i sin undervisning och detta har med stor sannolikhet sin utgångspunkt i den ökande användningen av digitala medel i elevernas privatliv. Säljö (2000) menar att lärandet uppstår i samspel med andra där kommunikation och erfarenheter delas mellan människor och detta är något som stämmer mycket väl överrens med elevernas kunskap om populärkulturen då populärkulturella aktiviteter oftast inte utövas på egen hand utan i samspel med andra.

Något som tydligt framgick ur elevernas resultat var det faktum att det mesta av deras populärkultur sker utanför skolans gränser. I hemmen och på fritiden har eleverna en större frihet att utöva olika typer av populärkulturella aktiviteter. En uppfattning som blev uppenbar bland eleverna var att hemmen och skolan är två helt skilda världar. Även om skolan idag är mer tillåtande till populärkulturen så är det fortfarande en skola. I skolan lär man sig nyttig kunskap och det är läraren som har den avgörande makten. Elevernas insikt om att deras kultur också kan användas till att gynna deras kunskapsintag finns inte utan det utför man hemma på sin fria tid, alltså tiden då eleverna inte måste skaffa sig kunskaper. Det är detta synsätt som lärare måste arbeta på att förhindra. Då skolan ska arbeta för alla elevers positiva kunskapsutveckling utifrån deras bakgrund och erfarenheter kan man inte låta elever anta att deras kultur och livsvärld inte skulle vara något som kan gynna deras utveckling.

5.3 Förslag till fortsatt forskning

Då endast fyra lärare och fyra elever har intervjuats till denna studie går det därför inte att dra några generella slutsatser om lärare och elever i övriga landet. Vid framtida forskning av samma ämne skulle det vara intressant att göra en liknande studie med fler lärare och fler elever i flera delar av landet för att få en verkligare bild av lärares förhållningssätt till populärkulturen i undervisningen. Förslagsvis skulle man även kunna tillägga observationer i studiens metod för att skapa sig en än mer verklig bild av undervisningen. Vidare skulle det vara intressant att studera om det finns skillnader på hur lärare förhåller sig till populärkulturen i undervisningen beroende på vilken ålder dem är.

5.4 Didaktiska implikationer

Kunskapsbidraget av denna studie är att väcka tankar hos lärare och blivande lärare om att populärkulturen är något att ta hänsyn till i undervisningen och är något som i högsta grad är aktuellt. Även om skolans traditionella ram ligger till grund för lärarens undervisning är det positivt att läraren också kan gå utanför denna ram och införa sådant som eleverna lätt kan förhålla sig till vilket i sin tur bidrar till mer motivation i deras lärande. Dagens barn och ungdomar är otroligt kunniga i sin populärkultur och detta ska inte viftas bort med argument om att det tillhör deras nöje utan lärare bör istället ta tillvara på den kunskapen och använda den till att förnya synen på undervisningen så att den passar vårt alltmer moderniserade samhälle. Hur man kan göra detta beror givetvis till stor del på resurser. Däremot spelar det ingen roll om skolan har ett överflöd av populära resurser om lärarna inte har kunskapen att undervisa med hjälp av dessa. Det kan vara mycket väl i tiden att verksamma lärare idag får tillgång till att fortbilda sig eller öka sina kunskaper inom exempelvis IT och digitala resurser då dessa är en del av populärkulturen som barn och ungdomar stöter på mest, så att kunskapen bland lärare blir större vilket i sin tur kan bidra till ökade positiva åsikter gentemot populärkulturen i undervisningen. I en mycket snar framtid bör även landets lärarprogram införa obligatoriska kurser som behandlar IT och digitala resurser som en alternativ undervisningsform. Säljö m.fl. (2011) understryker de digitala resurserna som en utgångspunkt i undervisningen och menar att vikten ligger på samspelet mellan lärare och elever där den traditionella läroboken inte längre är central utan snarare informationsflödet som vi alla dagligen omringas av.

Referenser

- Askland, Leif & Sataoen, Sven Ole (2003). *Utvecklingspsykologiska perspektiv på barns uppväxt*. Första upplagan. Liber AB Stockholm.
- Bryman, Alan. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Upplaga 2. Liber AB Malmö.
- Fagerström, Malin & Lindgren, Ann-Charlotte (2010). *Populärkulturens betydelse för läs- och skrivlärandet i förskolan*. Examensarbete i didaktik. Akademin för utbildning och ekonomi. Högskolan i Gävle.
- Fast, Carina (2007). *Sju barn lär sig läsa och skriva: familjeliv och populärkultur i möte med förskola och skola*. Uppsala: Acta.
- Johansson, Bo & Svedner, Per Olov (2010). *Examensarbete i lärarutbildningen*. Femte upplagan, andra tryckningen. Uppsala: Kunskapsförlaget.
- Lammers, Jayne C, Magnifico, Alicia Marie & Scott Curwood, Jen (2012). Toward an affinity space methodology: Considerations for literacy research. *English teaching: Practice and Critique*. Vol. 11, (no. 2), 44-58
- Laidlaw, Linda & O'Mara Joanne (2011). Living in the iworld. Two literacy researchers reflect on the changing texts and literacy practises of childhood. *English teaching: Practice and Critique*. Vol.10, (No. 4), 149-159.
- Lindgren, Simon (2009). *Populärkultur*. Upplaga 2:1 Liber AB.
- Olsson, Henny & Sörensen Stefan (2011). *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Tredje upplagan. Liber AB.
- Persson, Magnus (2000). *Populärkulturen och skolan*. Upplaga 1:9 Lund: Studentlitteratur.
- Rönnerberg, Margareta (1999). *Varför är Disney så populär?* Uppsala: Filmförlaget.
- Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2575>.
- Stukát, Staffan (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Upplaga 2:1 Lund: Studentlitteratur.
- Säljö, Roger (2000). *Lärande i praktiken. Ett sociokulturellt perspektiv*. Första upplagan, sjätte tryckningen. Stockholm: Bokförlaget Prisma.
- Säljö, Roger, Jakobsson, Anders, Lilja, Patrik, Mäkitalo, Åsa, & Åberg Mikaela (2011). *Att förädla information till kunskap*. Stockholm. Nordstedts AB.
- Trost, Jan (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer för humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf.

Bilaga 1: Informationsbrev till lärare

Högskolan i Gävle
Akademin för utbildning och ekonomi

Hej!

Mitt namn är Tanya Hallberg och jag är en lärarstudent som denna termin läser sista året på lärarprogrammet med inriktning mot grundskolans tidigare år. Denna termin skriver jag på mitt examensarbete och syftet med arbetet är att undersöka populärkulturens plats i undervisningen för elever i årskurs 1-3.

Till detta arbete behöver jag lärare som vill ställa upp på en intervju där vi kommer att tala kring hur du som lärare tänker kring populärkultur i undervisningen samt populärkulturen i ditt privatliv och i skolans värld. Deltagandet är helt frivilligt. Detta innebär att du som ställer upp när som helst kan välja att avbryta din medverkan. Intervjun kommer att spelas in men du kommer att förbli anonym och efter slutfört arbete kommer all data som har samlats in att raderas. Vissa citat som yttras under intervjun kommer att publiceras i mitt arbete som i sin tur, när arbetet väl är godkänt, kommer att publiceras i DIVA (www.diva-portal.org) en databas för forskningspublikationer.

Jag hoppas att detta intresserar dig och förhoppningsvis vill du ställa upp. Har du frågor får du gärna kontakta mig eller min handledare.

Tack på förhand.

Med vänlig hälsning
Tanya Hallberg

E-mail: xxxxx

Fil. dr Annika Elm Fristorp

E-mail: xxxxx

Bilaga 2: Informationsbrev till elever samt vårdnadshavare

Brev till vårdnadshavare

Hej!

Mitt namn är Tanya Hallberg och jag går sista terminen på lärarutbildningen på Högskolan i Gävle.

Under denna termin skriver jag mitt examensarbete som behandlar frågan om populärkultur i undervisningen och till denna insamling av data behöver jag fyra elever att utföra intervjuer med.

Intervjun kommer att ske någon dag under veckorna 39 - 40 och beräknas ta ca 30 – 60 minuter. Elevernas medverkan är frivillig och de kan när som helst, under intervjun eller efter intervjutillfället välja att avbryta. Jag kommer att använda mig av ljudinspelare under intervjun.

Jag behöver ert, vårdnadshavares, godkännande för detta. Resultatet av elevernas intervju kommer delvis att redovisas i mitt examensarbete men elevernas namn, ålder, skola och ort kommer inte att nämnas. När examensarbetet är godkänt kommer det att publiceras i DIVA (www.diva-portal.org) en databas för forskningspublikationer.

Detta intyg lämnas till mig i samband med intervjun.

Ni får gärna kontakta mig om ni har några frågor.

E-mail: xxxxx

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning,

Tanya Hallberg

Examensarbetet handleds av:

Fil.dr Annika Elm Fristorp
Akademin för Utbildning och Ekonomi
Högskolan i Gävle

.....

Jag godkänner att mitt barn deltar i intervjun

Ja

Nej

_____
Barnets namn

_____
Vårdnadshavares underskrift

Bilaga 3: Intervjufrågor

Intervjufrågor – lärare

Lärarens val av resurser för elevers lärande

Hur tänker du kring resurser gällande populärkultur när du planerar din undervisning?
(tema, form och material)

Hur ofta får eleverna vara med och påverka valet? Kan du ge exempel på vad eleverna vill göra när de kommer med idéer?

Uppfattningar om populärkulturen i undervisningen

Dina egna erfarenheter av populärkultur i skolan/privatliv?

Populärkulturens värde i skolan?

På vilka sätt använder du populära medel i undervisningen? Kan du ge exempel?

Intervjufrågor – elever

Kan ni berätta vad ni brukar göra när ni inte är i skolan?

Brukar ni får arbeta med era idoler, favoritfilmer eller favoritmusik i skolan? Om ja, hur då?

Brukar ni spela data/tv-spel eller surfa på nätet? Hur ofta? Vad gör ni när ni surfar?

Använder ni er av smartphones och/eller plattor? Hur ofta och vad gör ni då?

När ni läser, läser ni mest hemma eller i skolan och vilka typer av böcker läser ni då?
Tycker ni att ni får vara med tillräckligt och välja vad ni ska arbeta med i skolan?

Förberedda följdfrågor

Får ni möjligheten att använda er av smartphones och/eller plattor i skolan? Om ja, hur och vad då?

Får ni möjligheten att spela data/tv-spel eller surfa på nätet i skolan? Om ja, hur och vad då?
När känner ni att det är roligast att lära er något?